

«... Φανερόνομεν πώς ἀπὸ παλαιότης ἕως τὴν σήμερον ἐστάθησαν νόμοι τὰ κάτωθι ἄρθρα :

Πρῶτον : Ὅτι κάμνοντας οἱ γονεοὶ πονροκοχάρι ἢ τεσταμέντο τῶν παιδιῶν τως, ἔχουν ὅλη τὴν ἐξουσία ὅτινος θελήσουν νὰ τάξουν πολλά, ὅτινος ὀλίγα, χωρὶς νὰ ἡμποροῦν τὰ παιδιὰ εἰς κανένα τρόπο νὰ ἐνοχλήσουν τὰ ἄλλα.

Δεύτερον : Κάνοντας κανένα γράμμα κοινὸν ἢ μερικὸν καὶ μετὰ τοὺς μάρτυρας ὑπογράφη ὁ καντζιλλιέρης ὁ κοινός, ἢ ὅποιος γραφέας ὅπου νὰ γράψῃ τὸ γράμμα καὶ ὕστερα ἀπὸ κάτω γραφτοῦν ἄλλοι μάρτυρες, αὐτὸ τὸ γράμμα εἶναι ἄκυρον καὶ δὲν ἔχει κανένα τόπον οὐδὲ κυριότητα».

433

1775. Χάττι σερίφ σ. Ἀβδούλ Χαμήτ Α', διὰ τὰ προνόμια τῆς οὐ γ γ ρ ο - β λ α χ ι κ ῆ ς ἡ γ ε μ ο ν ί α ς,

δοθέν εἰς τὸν βοεβόδαν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, ἐν 202, σ. 541-546, ἐνθα (σ. 546) προστίθεται : «ἀπὸ αὐτὰ ὅλα, μετὰ δύο χρόνους κανένα δὲν ἐφυλάχθη».

Ε'. Τὰ χρῆ τὰ παλαιὰ καὶ αἱ ληψοδοσίαι, τὰς εἰς μετροητὰ ὅσον καὶ εἰς ἄλλα πράγματα, νὰ εἶναι ἄκυρα καὶ ἀκαταζήτητα.

Σ'. Οἱ μουσουλμάνοι ὅπου ἤθελαν ἔχει διαφορὰς με τοὺς ἐντοπίους καὶ οἱ ἐντόπιοι εἰς τὰς μεταξὺ διαφορὰς των, νὰ κρίνονται ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τους δικαίως καὶ νὰ ἀποδίδεται τὸ δίκαιον εἰς ἐκεῖνον ὅπου τὸ ἔχει.

Ζ'. Τοὺς μουσουλμάνους ὅπου ἤθελαν ἔχει κρισολογήματα με τινὰς τῶν ἐντοπίων, με τὸ μέσον τοῦ διβάν-ἐφένδη τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἄλλων μουσουλμάνων νὰ διορθώνωνται, καὶ ἐκεῖνη ἡ κρίσις ὅπου δὲν ἤθελε κοπεῖ με τὸ μέσον τῶν μουσουλμάνων, ἂν με σκοπὸν συκοφαντίας κινῆται ὁ κρισολογούμενος μουσουλμάνος καὶ θέλῃ νὰ ἀδικήσῃ τὸν ἐναγόμενον χριστιανόν, τότε νὰ φέρῃ ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ τὸ Γκιργκιόβον τὸν καδὴν νὰ τοὺς κρίνῃ, καὶ νὰ τελειοῦται ἡ ἀγωγή κατὰ νόμους, καὶ οἱ καδῆδες τοῦ Γκιργκιόβου νὰ κρίνουν τὴν κρίσιν με κάθε δικαιοσύνην, χωρὶς προσωποληψίαν, καὶ νὰ μὴν ἀδικοῦν τὸν πτωχὸν χριστιανόν διὰ τὸ χατίρι τοῦ μουσουλμάνου.

Η'. Ἐνας κάτοικος τῆς Βλαχίας νὰ μὴν ἐνοχλῆται ἀπαγόμενος εἰς ἄλλο μέρος διὰ κρισολογήματα ὅταν εἶναι ὁμῶς ἀγωγή διὰ κληρονομίαν ἢ διὰ μετροητὰ, ἢ μαρτυρία τοῦ χριστιανοῦ ἐπάνω εἰς τὸν τοῦρκον ἐναγόμενον ἔχει τόπον. Ἐξω ὁμῶς ἀπὸ τὴν ἀγωγήν τὴν περὶ κληρονομίας, εἰς ἀγωγήν περὶ μετροητῶν ἢ μαρτυρία πολλῶν χριστιανῶν κατὰ μουσουλμάνου με τὸ νὰ ἐξεδόθῃ φετβᾶς ὅτι δὲν πιάνεται, κατὰ τὸν φετβᾶν θέλει γίνεται ἡ ἀπόφασις.

ΙΑ'. Τόποι καὶ ἀγροὶ ὅπου ἀνέκαθεν ἦτον μοναστηρίων ἢ ἄλλου τινὸς ὑποκειμένου καὶ ὕστερον ἀδίκως ἡρπάγησαν παρὰ τινος μουσουλμάνου, καὶ μέχρι τοῦδε ὀνομάζονται με ὄνομα χριστιανικόν, ἀφοῦ ἀποδειχθῇ καὶ μαρτυρηθῇ ὅτι ἀδίκως ἡρπάγησαν καὶ κατακρατοῦνται, νὰ ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς παλαιοὺς κυριάρχας των.

ΙΗ'. Ἀπὸ τοὺς Βλάχους, ἂν τινὰς ἤθελε τουρκίσει, διὰ νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ ζητῇ μερτικὸν τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ κληρονομίας, εἶναι ἐκδεδομένα πολλὰ χάττι-σερίφια καὶ ὁρισμοί, εἰπον οἱ ἄρχοντες Βλάχοι, ὅπου ἦλθον με τὸ μαγζάρι. Ὅμως εἰς τὰ καλέμια, με τὸ νὰ μὴν εὐρέθῃ τὸ ἴσον κανενὸς τοιούτου χάττι-σεριφίου καὶ ὁρισμοῦ, καὶ με τὸ νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ὑπόθεσις νομική, κατὰ τοὺς νόμους οὕτως ἔχει: Ὁ χριστιανὸς ζεῦδης ἀφοῦ τουρκίση, ἂν ἀποθάνῃ ὁ πατήρ τοῦ ζεῦδῃ χριστιανὸς ἄμιρ, δὲν τὸν κληρονομεῖ. Καὶ ὁ ζεῦδης χριστιανός, ἂν ἡ τῆς χριστιανῆς χίνδι, ἀφοῦ τουρκίση, ἂν ἡ χίνδι, χριστιανὴ οὐσα, ἀποθάνῃ, ὁ ζεῦδης δὲν τὴν κληρονομεῖ. Καὶ τοῦ χριστιανοῦ ζεῦδῃ ὁ υἱός, ἄμιρ χριστιανός, ἂν τουρκίση, ὁ ζεῦδης χριστιανὸς ὢν, ἂν ἀποθάνῃ, ὁ ἄμιρ δὲν κληρονομεῖ τὸν ζεῦδῃ πατέρα του. Καὶ ἂν ὁ ζεῦδης μουσουλμάνος ζῇ, καὶ ὁ υἱὸς του χριστιανὸς ἄμιρ ἤθελεν ἀποθάνει, χωρὶς νὰ τουρκίση, ὁ ζεῦδης τοῦρκος δὲν τὸν κληρονομεῖ. Κατ' αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς τέσσαρας φετβάδες θέλει διορίζονται καὶ ἐνεργοῦνται αἱ κληρονομίαι τῶν βλάχων ὅπου ἤθελον τουρκίσει . . .».

434

1775. Φιρμάνιον Ἰουνίου, σ. Χαμητ Α', περὶ ἀπαλλαγῆς φόρων τῶν Δωδεκανησίων,
ἐν 179, σ. 434-436 καὶ ἐν 370, σ. 342-344.

435

1775. Καταστατικὸν τῆς Ἀδελφότητος τῶν ἐν Λιβόρνῳ ὀρθοδόξων Ἑλλήνων,

τῆς 2 Ὀκτ., ἐν 108· πρβλ. καὶ ἐν 358, σ. 97-100.

. . . κεφ. Ε', « . . . Θέλει εἶναι χρέος του (τοῦ ἱερέως) ἀπαραιτήτον, νὰ μὴν ἀνακατεύεται εἰς κανένα προᾶγμα ὅπου ἀνήκει εἰς τὴν Συναδελφότητα, καὶ ὅποιας ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις εἶναι παντάπασιν κεχωρισμένη ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς του. . . Τοῦ εἶναι ἀποφασιστικὰ ἐμποδισμένον, τὸ νὰ προσπαθῇ ὅπου οἱ ψυχασταγοῦντες νὰ τοῦ ἀφίσουν εἰς ταῖς διαθήκαις τους τίποτε πρὸς ὠφέλειαν ἐδικήν του, ἢ τοῦ μοναστηρίου, ἢ ἄλλου ἱεροῦ τόπου . . . Καὶ θέλει εἶναι πρὸς ὠφέλειαν ταύτης τῆς ἐν Λιβόρνῳ τῆς Γραικῶν Ἐκκλησίας ὅλα τὰ λεγὰτα ἢ ἄλλαι διαταγαὶ ὑστερινῆς θελήσεως ἐκ τοιαύτης φύσεως (ἢτοι παρακινήσεως) ὅπου ἤθελαν γίνεαι . . .».

436

1775. Χρυσόβουλλον Ἀλεξάνδρου βοεβόδα Ὑψηλάντου, Περὶ τάξεως κριτηρίων,
ἐν 202, σ. 592-598 καὶ, ὀρθότερον, ἐν 131, σ. 233-238.

437

1775. Χρυσόβουλλον τοῦ ἰδίου, Περὶ τῆς προτιμήσεως, κατὰ τὴν πώλησιν τῶν ἀκινήτων.
Ἐδ. ρουμανιστὶ ἐν 441· περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ κειμένου, πρβλ. 393, σ. 448 ἐπ.

438

1775. Χρυσόβουλλον τοῦ ἰδίου,
δι' οὗ ἐπικυρώνει «τὰς ὅσας διατάξεις ἔκαμεν εἰς τὴν τζάραν». Ἐν 369, τ. Γ' σ. 558-568,
ἐν 157, σ. 229-241 καὶ, ὀρθότερον, ἐν 131, σ. 239-243.